

Onderwerp Hemelwaterverordening Haarlem 2022	
Nummer	2022/1372692
Portefeuillehouder	Berkhout, R.A.H.
Programma/beleidsveld	5.1 Openbare ruimte en mobiliteit
Afdeling	BBOR
Auteur	Barendregt, G.J.C.
Telefoonnummer	023-5114910
Email	gbarendregt@haarlem.nl
Kernboodschap	Haarlem werkt aan een groene en klimaatbestendige stad. Door klimaatverandering neemt de kans op wateroverlast en overstromingen toe. Het gebeurt steeds vaker dat straten, woningen en gebouwen onderlopen. Om schade te voorkomen, zorgt de gemeente ervoor dat het regenwater in de openbare ruimte snel wordt afgevoerd. Alle herinrichtingen en groot onderhoudswerken in de openbare ruimte worden daarom inmiddels klimaatbestendig uitgevoerd, maar dat is niet voldoende. Het grootste gedeelte van Haarlem bestaat namelijk uit privaat terrein waar ook regenwater kan worden opgevangen. Waar eerder waterbergende maatregelen slechts als richtlijn voor nieuwbouw en verbouw werden voorgeschreven, zorgt de nieuwe hemelwaterverordening ervoor dat dit verplicht wordt. Met het vaststellen van de Hemelwaterverordening Haarlem 2022 wordt het nemen van waterbergende maatregelen juridisch geborgd en dragen nieuwbouw ontwikkelingen en grootschalige verbouwingen voortaan bij aan een klimaatadaptief Haarlem.
Behandelvoorstel voor commissie	De commissie Beheer wordt verzocht advies te geven aan de raad over het voorstel van het college in paragraaf 2 en over de wijze van agendering van het raadsstuk in de raadsvergadering.
Relevante eerdere besluiten	- 2017/ verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2018-2023 (2017/361078) vastgesteld in de raadsvergadering van 21 december 2017; - 2021/Strategisch Plan Klimaatadaptatie Haarlem 2022 (2021/640034) in collegevergadering van 29 november 2021.

Besluit College d.d. 8 november 2022	1. Het college stelt het voorstel aan de raad vast. de secretaris, de burgemeester,
Besluit Raad d.d. .... (wordt ingevuld door de griffie)	De raad der gemeente Haarlem, Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders, Besluit: De 'Hemelwaterverordening Haarlem 2022' vast te stellen; de griffier, de voorzitter,

1. Inleiding

Door klimaatverandering neemt de kans op wateroverlast en overstromingen toe. Het gebeurt steeds vaker dat straten, woningen en gebouwen onderlopen. Daarom werkt de gemeente Haarlem aan een groene en klimaatbestendige stad. Om schade te voorkomen, zorgt de gemeente ervoor dat het regenwater in de openbare ruimte snel wordt afgevoerd. Herinrichtingen en groot onderhoudswerken in de openbare ruimte worden klimaatbestendig uitgevoerd, maar dat is niet voldoende. Het grootste gedeelte van de Haarlem bestaat namelijk uit privaat terrein waar ook regenwater kan worden opgevangen.

Op dit moment is er in de gemeente Haarlem geen juridisch kader aanwezig om maatregelen af te dwingen om wateroverlastsituaties als gevolg van de klimaatsverandering te verminderen. Bij nieuwbouwontwikkelingen worden afspraken over de te nemen maatregelen veelal vastgelegd in anterieure overeenkomsten of voorgesteld in het stedenbouwkundig plan van eisen. Waar eerder waterbergende maatregelen dus slechts als richtlijn voor nieuwbouw en verbouw werden voorgeschreven, zorgt de nieuwe hemelwaterverordening er juist voor dat dit verplicht wordt.

Deze verordening stelt regels voor nieuwbouw en omliggend perceeloppervlak dat wordt voorzien van tegels of andere soorten bestratingsmateriaal. De verordening is ook van toepassing op bestaande bouw waar een ingrijpende renovatie plaatsvindt en/of aan het gebouw één of meer bouwlagen worden toegevoegd. De verordening regelt dat hemelwater wordt geborgen en dit hemelwater vertraagd wordt afgevoerd. De capaciteit van deze waterberging moet toereikend zijn om een flinke bui van bijvoorbeeld 70 l/m² op te kunnen vangen. Dit sluit aan bij de eisen die de gemeente Haarlem stelt aan het klimaatadaptief inrichten van de stad. Het doel van deze verordening is om bij grote regenbuien, die steeds vaker voorkomen, waterschade in de stad zoveel

mogelijk te voorkomen en daarmee eigenaren en bedrijven te verplichten een bijdrage te leveren aan een klimaatbestendige stad. Met deze hemelwaterverordening heeft de gemeente een belangrijk beleidsinstrument ontwikkeld waarmee de gemeente Haarlem sturing kan geven aan een klimaatbestendige inrichting van de stad.

2. Voorstel aan de raad

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor:
De 'Hemelwaterverordening Haarlem 2022' vast te stellen;

3. Beoogd resultaat

Met het vaststellen van de Hemelwaterverordening Haarlem 2022 wordt het nemen van waterbergende maatregelen juridisch geborgd en worden daarmee ontwikkelaars en andere initiatiefnemers op privaat terrein verplicht bij te dragen aan een klimaatadaptief Haarlem.

1. Argumenten

1.1 Met het vaststellen van de Hemelwaterverordening Haarlem 2022 is hemelwaterberging op particulier terrein afdwingbaar.

In het verbreed gemeentelijk rioleringsplan (vGRP 2017-2023) is de ambitie geformuleerd dat de stad, zowel particulier als publiek terrein, een flinke bui van 70 mm (70l/m²) per uur kan verwerken zonder schade aan huizen en vitale infrastructuur. De reikwijdte van het uitvoeringsplan behorende bij het vGRP richt zich enkel op de klimaatbestendige inrichting van de openbare ruimte en niet op de private ruimte. Vanuit het vGRP is klimaatbestendige inrichting van privaat terrein niet afdwingbaar. Deze verordening is het benodigde juridische instrument om klimaatbestendige inrichting van particulier terrein af te dwingen.

1.2 De Hemelwaterverordening Haarlem 2022 geeft invulling aan de klimaat- en duurzaamheidsdoelen van de gemeente.

De verordening draagt bij aan invulling van de klimaat- en duurzaamheidsdoelstellingen uit het verbreed gemeentelijk rioleringsplan 2018-2023, het Strategisch Plan Klimaatadaptatie en het coalitieakkoord en is een verdere uitwerking van de Intentieovereenkomst Klimaatbestendige Nieuwbouw MRA en Noord-Holland.

2. Risico's en kanttekeningen

2.1 Naast de Hemelwaterverordening Haarlem 2022 blijft de Keur van het Hoogheemraadschap van Rijnland bestaan.

De Keur is een verordening van het waterschap met daarin voor ontwikkelingen van meer dan 500 m² verhardingstoename een verplichting tot compensatieberging.

De twee verplichtingen staan elkaar niet in de weg: door bij ontwikkelingen met een verhardingstoename groter dan 500 m² te voldoen aan verplichting van de Verordening

op de afvoer van hemelwater Haarlem 2022, wordt deels of in zijn geheel ook voldaan aan de Keurverplichting van het Hoogheemraadschap van Rijnland.

2.2 De invoering van de omgevingswet eind 2022 maakt dat de verordening van rechtswege overgaat in het omgevingsplan.

De invoering van de omgevingswet (nu gepland voor 1 januari 2023) maakt dat de verordening van rechtswege overgaat in het omgevingsplan. De verordening dient voor invoering van de omgevingswet vastgesteld te zijn;

2.3 De reikwijdte van de Hemelwaterverordening Haarlem 2022 is uit te breiden naar bestaand bebouwd gebied.

De grootste maatschappelijke winst is te behalen in het bergen van regenwater in gebieden waar grootschalige ontwikkelingen plaatsvinden. Daarom is in deze verordening de reikwijdte van de verordening beperkt tot nieuwbouwlocaties en percelen waar een ingrijpende renovatie plaatsvindt. Mochten klimaatscenario's in de toekomst er toe leiden verdergaande maatregelen te treffen dan kan de reikwijdte van deze regels worden aangepast in het dan vigerende omgevingsplan.

3. Uitvoering

Inspraak en Participatie

Er is voor gekozen om voor het opstellen van deze verordening geen participatie te laten plaatsvinden. Deze verordening betreft een uitwerking van de doelstellingen uit andere beleidsplannen (het vGRP) waarbinnen reeds participatie heeft plaatsgevonden.

Financiën

Het verwerken van hemelwater op eigen terrein is een particuliere verantwoordelijkheid. De zorgplicht van de gemeente begint pas als van de particulier redelijkerwijs niet kan worden gevergd dat hemelwater op eigen terrein wordt verwerkt of wordt afgevoerd naar oppervlaktewater. De kosten komen daarmee voor rekening van de initiatiefnemer.

Voor de gemeente kunnen ook extra kosten verwacht worden. Er dient extra personele capaciteit te komen om te borgen dat deze hemelwaterverordening wordt nageleefd door toezicht en handhaving plaats te laten vinden op de regels. Naar verwachting is hiervoor een jaarlijkse personele capaciteitsuitbreiding nodig van 0,25 fte. De benodigde dekking voor de toetsing en naleving van de Hemelwaterverordening Haarlem 2022 is gevonden binnen de lopende begroting door voor 2023 gebruik te maken van het exploitatiebudget van het huidige Gemeentelijk rioleringsplan (vGRP 2018-2023). Vanaf 2024, met de vaststelling van het nieuwe rioleringsplan, wordt deze dekking structureel meegenomen in de exploitatiebegroting.

Communicatie

De regels uit de verordening op de afvoer van Hemelwater worden onderdeel van de vergunningsvoorwaarden bij nieuwbouw en verbouw.

Via verschillende communicatiekanalen wordt de Hemelwaterverordening Haarlem 2022 onder de aandacht gebracht nadat deze is vastgesteld. Daarnaast kunnen ontwikkelaars en projectleiders aanschuiven bij het gemeentelijk waterspreekuur welke op initiatief van de gemeente Haarlem en hoogheemraadschap Rijnland wordt georganiseerd. Na vaststelling zal deze verordening bekendgemaakt worden in het elektronisch gemeenteblad op overheid.nl. En worden opgenomen in de lokale regelingenbank op overheid.nl. Op de website wordt informatie geplaatst op de overzichtspagina [Bouwen en verbouwen | Gemeente Haarlem](#)

7. Bijlagen

- Bijlage 1: Hemelwaterverordening Haarlem 2022;